

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 15 0 У 003653 19 Увп 2
Бања Лука, 26.9.2019. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Едине Чупељић предсједника вијећа, те Страхине Ђурковића и Смиљане Мрше, чланова вијећа, уз судјеловање Радмиле Дмитровић, као записничара, у управном спору по тужби З. П. из Н., заступан по пуномоћнику М.Ш. адвокату из Н.(даљем тексту тужилац), против рјешења број ... од 31.8.2017. године тужене Владе Републике Српске, у предмету ступања у посјед непокретности, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 У 003653 18 У 2 од 16.01.2019. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 26.9.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Тужилац се одбија са захтјевом за накнаду трошкова управног спора.

Тужена се одбија са захтјевом за накнаду трошкова одговора на захтјев.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба против оспореног акта, којим је Републици Српској након коначности рјешења о непотпуној експропријацији дозвољено ступање у посјед непокретности ближе описаних у диспозитиву тог рјешења, а у сврху изградње 110 кв далековода Гацко – Невесиње као посјед тужиоца са 1/1 дијела, а сувласништво тужиоца са 3/4 дијела и П. (В.) М. са 1/4 дијела.

Одбијање тужбе је образложено разлозима да није спорно да је предметна експропријација извршена ради изградње објекта инфраструктуре у сврху изградње 110 кв далековода Гацко - Невесиње, те да је наведено рјешење донијето из разлога стварања услова за несметано извођење радова на изградњи тог инфраструктурног објекта. Наводи се да је инвеститор предузео низ активности па је тако расписан тендер у коме су постављени услови гдје је на страни наручиоца радова утврђена обавеза рјешавања имовинско-правних односа па подносилац захтјева сматра да не би било могуће испоштовати уговорене обавезе које стоје на страни наручиоца радова, а што би могло довести до пробијања рокова и до плаћања пенала због непоштовања рокова, при чему је подносилац захтјева изнио разлоге о потреби хитног ступања у посјед непокретности на основу чега је нижестепени суд закључио да су испуњени услови из одредбе члана 33. став „3“. Закона о експропријацији („Сл. гласник РС број 112/06, 37/07, 66/08, 110/08 и 79/15 у даљем тексту ЗЕ) за доношење оспореног акта, јер

се ради о изградњи објекта инфраструктуре, а при томе су изнијети ваљани разлози за потребу хитног ступања у посјед непокретности уз напомену да су обезбијеђени докази који су потребни за одређивање накнаде за експроприсане непокретности.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац оспорава њену законитост због повреде правила поступка и погрешне примјене одредбе члана 33. став 2. ЗЕ. Истиче да суд није доставио тужиоцу одговор тужене на тужбу па да је побијаном пресудом повријеђено право учешћа тужиоца као странке у поступку. Напомиње да је тужена тек у одговору на тужбу образложила разлоге хитности, а да побијана пресуда не садржи ниједан разлог, ни чињеницу која указује на хитност поступања у циљу спречавања настанка знатније штете за корисника експропријације да би ушао у посјед непокретности прије него исплати накнаду; да тужиоцу није исплаћена накнада за експроприсане непокретности иако се ступање у посјед „веже“ за дан исплате накнаде; да пресуда обезврџује „принцип права“ и значај приватне својине регулисан одредбама Закона о стварим правима и чланом 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода; да је тужбом указао на одлуку Уставног суда РС број У-46/13 од 22.12.2014. године коју је нижестепени суд „мимоишао“. Позива се на одлуку Врховног суда РС број 15 0 У 003075 17 Увп од 11.01.2018. године којом је готово у идентичном случају преиначена пресуда нижестепеног суда. Предлаже да се захтјев уважи и побијана пресуда преиначи, а тужиоцу досуде трошкови спора према исказаном трошковнику.

Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника Т. је доставило одговор на захтјев у којем истиче да су неосновани наводи тужиоца да је рјешење у супротности са одредбом члана 33 став 2. ЗЕ тврдећи да је услов за ступање у посјед експроприсане непокретности, исплаћена накнада за експроприсано земљиште јер је одредбом члана 33. став „3“. тог закона прописано да, у изузетним случајевима, када је у питању изградња објеката инфраструктуре, Влада може на захтјев корисника експропријације који је изнио ваљане разлоге за потребе хитног ступања у посјед непокретности ријешити да му се та непокретност преда у посјед након коначности рјешења о експропријацији ако утврди да је то неопходно због хитности случаја или да би се спријечила значајна штета. Тражи накнаду трошкова одговора на захтјев.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор тужене, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. Закона о упоравним споровима („Сл. гласник РС“, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Оспореним актом је Републици Српској, након коначности рјешења о непотпуној експропријацији, а прије правноснажности рјешења дозвољено ступање у посјед непокретности, експроприсаних рјешењем Управе, Подручне јединице Н. број ... од 19.4.2017. године, у сврху изградње 110 кВ далековода Гацко – Невесиње посјед тужиоца са 1/1 дијела, а које су сувласништво тужиоца са 3/4 дијела и П. (В.) М. са 1/4 дијела. Ставом 2. диспозитива тог рјешења је одређено да ће прије предаје у посјед експроприсаних непокретности, првостепени орган обезбиједити све доказе који су потребни за одређивање накнаде за те непокретности. Тачком 3. диспозитива је реулисано да тужба против овог решења не одлаже његово извршење, а тачком 4. да рјешење ступа на снагу наредног дана од дана обављивања у „Службеном гласнику

РС“. Побижаном пресудом је одбијена тужба као неоснована и одржан на снази оспорени акт.

Побижана пресуда је правилна и законита.

Одредбом члана 33. сада став 2. ЗЕ, (јер је чланом 4. Закона о измјенама Закона о експропријацији („Сл. гласник РС“, број 79/15, брисан став 1. члана 33.) је прописано да, изузетно, кад је у питању изградња објеката инфраструктуре, Влада може на захтјев корисника експропријације који је изнио ваљане разлоге за потребе хитног ступања у посјед непокретности, ријешити да му се та непокретност преда у посјед након коначности рјешења о експропријацији ако утврди да је то неопходно због хитности случаја или да би се спријечила знатнија штета. На основу одредбе става 3. овог члана прије доношења рјешења морају се обезбиједити докази о стању и вриједности експроприсаних непокретности (налаз и мишљење вјештака) као и други релевантни докази у вези са процјеном вриједности експроприсаних непокретности.

Дакле, да би тужена удовољила захтјеву корисника експропријације, а у овом случају је Република Српска корисник експропријације, потребно је да се ради о изградњи објекта инфраструктуре и да корисник експропријације у захтјеву изнесе разлоге који указују да је ступање у посјед након коначности, а прије правноснажности рјешења, неопходно због хитности случаја или да би се спријечила знатнија штета.

Из података списка произлази да је тужилац у поступку непотпуне експропријације изјавио да се не противи непотпуној експропријацији-установљењу службености на предметном земљишту и да корисник експропријације може ступити у посјед предметних непокретности одмах, па произлази да је тужилац, већ тада, дао сагласност кориснику експропријације да може одмах ступити у посјед предметних непокретности, па сада не може истицати те приговоре, будући да за ступање у посјед прије правноснажности рјешења као услов није прописана обавеза исплате накнаде за експроприсане непокретности, како то тужилац погрешно сматра.

Поред тога, према чињеничном утврђењу произлази да се у овом случају ради о изградњи објекта инфраструктуре – 110 кw далеководу Гацко – Невесиње, а корисник експропријације је у захтјеву изнио разлоге који би могли довести до наступања знатније штете, а који се огледају у чињеници да је расписан тендер за изградњу далеководу и да је у тим условима предвиђена обавеза рјешавања имовинско-правних односа на страни наручиоца посла па непоштовање рокова из уговора за предузимање појединих радњи у циљу реализације овог пројекта би могло довести до плаћања пенала и штете на страни наручиоца посла. У овим разлозима садржане су и околности хитности што је тужена имала у виду приликом доношења оспореног акта због чега су, и по оцјени овог суда, били испуњени услови из одредбе члана 33. сада став 2. ЗЕ за доношење побижаног акта, па не стоје наводи тужиоца да је тужена тек у одговору на тужбу изнијела разлоге хитности.

Исто тако неоснован је приговор тужиоца да му је повређено право на учешће у поступку зато што му није достављен, на изјашњење, одговор тужене на тужбу, из разлога што се достављање одговора на тужбу супротној страни врши онда када суд сматра да је то потребно, ради бољег разјашњења саме управне ствари, а што није случај у овој управној ствари.

Неоснован је навод тужиоца да одредбом члана 33. став 2. ЗЕ, прописано да је услов за ступање у посјед експроприсане непокретности исплаћена накнада за експроприсане непокретности, јер то не произлази из садржаја наведене одредбе, која је у претходном тексту цитирана.

Нижестепени суд је закључио, а што је и тужена истакла у оспореном акту да је инвеститор овог објекта, у циљу изградње, предузео низ радњи, прије свега, расписао тендер у коме су постављени услови и рокови за извршење појединих обавеза и гдје је на страни наручиоца радова утврђена обавеза рјешавања имовинско-правних односа па уколико се не би дозволило ступање у посјед након коначности, а прије правноснажности рјешења не би се могле испоштовати уговорене обавезе које стоје на страни наручиоца радова, а то би могло довести до прекорачења рокова из уговора што би посљедишно довело до плаћања пенала, које околности представљају разлоге о потреби хитног ступања у посјед непокретности због чега не стоји навод захтјева да у побијаној пресуди нису образложени разлози хитности.

Поступањем нижестепеног суда није обезвређен „принцип права“ и приватне својине јер је ограничење приватне својине извршено у складу са законом (ЗЕ) чиме је успостављена правична равнотежа између јавног (општег) интереса и приватног интереса с обзиром да су обезбијеђени сви потребни докази за исплату накнаде тужиоцу у смислу одредбе члана 33. сада став 3. у вези члана 54. и члана 57. ЗЕ. Ради се о непотпуној експропријацији – установљењу службености чиме се не мијења власник предметне непокретности већ се њоме сопственик ограничава у вршењу својинских права, а за коју сврху су обезбијеђена новчана средства за исплату накнаде тужиоцу према тржишним цијенама, па суд закључује да није повријеђено тужиочево право на имовину из члана 1. Протокола 1. уз Конвенцију.

Позивање тужиоца на одлуку Уставног суда РС број У-46/13 од 22.12.2014. године је без значаја, јер је том одлуком Уставног суда утврђено да одредба члана 33. став 1. ЗЕ није у сагласности са Уставом РС па је законодавац чланом 4. Закона о измјенама ЗЕ („Сл. гласник РС“ број 79/15) брисао одредбу члана 33. став 1. ЗЕ. Тако да су сада ставови 2,3,4,5,6 и 7. постали ставови 1,2,3,4,5 и 6.

Такође, није основано позивање тужиоца на пресуду овог суда број 15 0 У 003075 17 Увп од 11.1.2018. године јер се у том предмету радило о другачијој чињеничној и правној ситуацији будући да подносилац захтјева није у захтјеву за доношење рјешења о ступању у посјед након коначности рјешења образложио разлоге хитности и наступања знатније штете, нити је у том правцу приложио одговарајуће доказе. У овом случају, како је то већ истакнуто, подносилац захтјева је, у захтјеву за ступање у посјед након коначности рјешења о непотпуној експропријацији, образложио разлоге из члана 33. сада став 2. ЗЕ и уз захтјев приложио рјешење Подручне јединице Н. о непотпуној експропријацији, процјену тржишне вриједности засада и копију обавјештења о набавци (расписаном позиву за прикупљање понуда).

Из наведених разлога овај суд закључује да доношењем побијане пресуде нису остварени разлози њене незаконности из одредбе члана 35. став 2. ЗУС па се отуда захтјев тужиоца, на основу одредбе члана 40. став 1. тог закона, одбија као неоснован.

Будући да је захтјев тужиоца одбијен као неоснован, то му, сходно одредби члана 6. Закона о измјенама и допунама Закона о управним споровима („Сл. гласник

РС“, број 63/11), по начелу *argumentum a contrario*, не припадају трошкови управног спора, због чега је његов захтјев за накнаду трошкова састава захтјева по адвокату одбијен као неоснован.

Тужена се одбија са захтјевом за накнаду трошкова одговора на захтјев, јер давање одговора на захтјев није обавезна радња у поступку управног спора, а наводи одговора на захтјев нису утицали на одлуку суда, будући да би иста одлука била донесена да тужена није ни дала одговор на захтјев.

Записничар
Радмила Дмитривић

Предсједник вијећа
Едина Чупељић

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić